

SÖMESTİR

KAMP

Kitabı

2. FÖY

*Sosyal
Bilimler*

SINIF 9
FİNİS

30
TEST

bes
YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

TARİH

1. ÜNİTE: GEÇMİŞİN İNŞA SÜRECİNDE TARİH

Tarih Öğrenmenin Faydaları.....	5
Tarihin Doğası • Tarihsel Bilginin Üretim Süreci.....	9
Tarih Araştırma ve Yazımında Dijitalleşme	17

2. ÜNİTE: ESKİ ÇAĞ MEDENİYETLERİ

Tarım Devriminin Eski Çağ'a Etkileri.....	19
Eski Çağ'da Yönetenler ve Savaşanlar	21

COĞRAFYA

1. ÜNİTE: COĞRAFYANIN DOĞASI

Coğrafya Bilimi • Doğa ve İnsan Etkileşimi	31
Coğrafya Biliminin Konusu ve Bölümleri • Coğrafya Biliminin Gelişimi	33

2. ÜNİTE: MEKÂNSAL BİLGİ TEKNOLOJİLERİ

Haritalar Nasıl Okunur?	35
Haritalarda Ölçek, Uzunluk ve Alan Hesaplamaları • Coğrafi Koordinatlar... ..	37
Haritalarda Yer Şekillerinin Gösterimi.....	39
Türkiye'nin Coğrafi Konumu.....	43
Mekânsal Bilgi Teknolojilerinin Bileşenleri (CBS • Uzaktan Algılama • GPS)..	45

3. ÜNİTE: DOĞAL SİSTEMLER VE SÜREÇLER

Hava Olayları	47
Hava Olayları ve İklim Sistemi	49
İklim Sistemi	51
İklim Türleri • İklim Sisteminde Yaşanan Değişiklikler	59

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

1. ÜNİTE: ALLAH - İNSAN İLİŞKİSİ .....

2. ÜNİTE: İSLAMDA İNANÇ ESASLARI .....

Tarih

1. “Yetiştirilecek çocuklarımıza ve gençlerimize görecekları tahsilin hududu ne olursa olsun, en evvel ve her şeyden evvel Türkiye’nin istiklaline, kendi benliğine, millî geleneklerine düşman olan unsurlarla mücadele etmek lüzumu öğretilmelidir.”

Mustafa Kemal Atatürk bu sözüyle Türk gençlerinin yetiştirilmesinde;

- I. millî tarih bilinci aşılması,
- II. kültürel değerlerin korunması,
- III. modern teknolojilerin kullanılması

unsurlarından hangilerine dikkat edilmesi gerektiğine vurgu yapmıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

2. Tarih bilimi sayesinde geçmişte yaşamış insanların değer yargıları, olaylara ve dünyaya nasıl baktıkları ve ne hissettikleri anlaşılabilir.

Buna göre tarih bilimi insana öncelikli olarak aşağıdaki yeteneklerden hangisini kazandırır?

- A) Empati kurma
- B) Zamanı algılama
- C) Ulusal değerleri koruma
- D) Eleştirel düşünme
- E) Kanıt kullanma

3. Her bilimi öğrenmenin faydası olduğu gibi tarih öğrenmenin de faydaları vardır.

Aşağıdakilerden hangisi tarih öğrenmenin faydaları arasında gösterilemez?

- A) Millî birlik ve beraberlik duygusu kazandırma
- B) Geçmişteki olaylara, bugünün değer yargılarıyla bakma
- C) Toplumların kültür seviyesini artırma
- D) Uygarlığın, insanlığın ortak mirası olduğunu kavratma
- E) Geçmişteki olaylardan ders almayı sağlama

4. Tarih öğrenmenin insanlara birçok yönden faydası vardır. Her şeyden önce tarih, geçmiş öğrenip geleceğe yön vermeye yarayan bir bilimdir. Devletler, ırklar, dinler hatta kabileler arasındaki ilişkileri çoğu zaman geçmişteki tarihsel olaylar belirler. Kısacası tarih, insanın ve insanlığın öncesinin ve sonrasının muhakemesini yapmaya yarayan bir bilim dalıdır.

Buna göre tarih bilimi ile ilgili,

- I. Uluslararası ilişkileri derinden etkiler.
- II. Toplumlara geleceğe hazırlar.
- III. Hayatı sorgulamaya yarar.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

5. Tarih biliminin olaylar arasında neden-sonuç ilişkisini ortaya koymasının insana;

- I. çok yönlü düşünme,
- II. muhakeme etme,
- III. empati kurma

faydalarından hangilerini sağladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

6. Mensubu olduğu milletin bir ferdi olarak geçmişini öğrenen bir kişiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Millî değerlere sahip çıkar.
- B) Kültürünü tanıır.
- C) Millî bilinç kazanır.
- D) Sorumlu bir vatandaşır.
- E) Milletini diğer milletlerden üstün görür.

7. • Tarih öğrenmeyen milletler, geçmişleriyle sürekli yüz yüze gelir.
• Tarih, okuyana kendi gözünün görme derecesine göre yol gösteren bir kılavuzdur.
• Tarihini bilmeyen milletler, başka milletlerin avı olur.
• Geçmişini unutanlar, kaynaksız ırmağa ve köksüz ağaca benzerler.

Bu sözler öncelikli olarak aşağıdakilerden hangisinin önemini vurgulamaktadır?

- A) Objektif tarihçiliğin
B) Tarih yazıcılığının
C) Tarih öğreniminin
D) Tarihin tanımının
E) Tarih araştırmalarının

8. Roma döneminde Zeugma Antik Kenti'nde yaşayan zenginlerin villalarını süsleyen birçok mozaik, günümüze kadar ulaşmıştır. Bunlardan en önemlisi, adı Zeugma ile özdeşleşen "Çingene Kızı" mozaiğidir. Bu mozaiğin Green State (Griin Steyt) Üniversitesinde olduğu tespit edilen kayıp on iki parçası, Kültür ve Turizm Bakanlığının girişimleriyle 2012 yılında Türkiye'ye getirilmiştir. Sonraki yıllarda bir bölümü daha ülkeye getirilen mozaikler, Gaziantep Zeugma Mozaik Müzesinde sergilenmeye başlamıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığının bu tür çalışmalara önem vermesinin aşağıdakilerden hangisine katkı sağlaması beklenemez?

- A) Tarihî eserlerin ana vatanında sergilenmesine
B) Toplumda tarihsel bilincin gelişmesine
C) Türkiye'deki müzelerin zenginleşmesine
D) Türk turistlerin uluslararası gezilerinin artmasına
E) Kültürel mirasa sahip çıkılmasına

9. "Türk çocuğu, ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendisinde aradığı kudreti bulacaktır."

Atatürk'ün bu ifadesi aşağıdaki derslerden hangisinin önemsenmesi gerektiğine vurgu yapmaktadır?

- A) Matematik B) Edebiyat C) Coğrafya
D) Tarih E) Felsefe

10. İnsanların gelecekte yaşanabilecek olaylara dair merak duygusu içinde olması, doğal bir durumdur. Ancak gelecek hakkında öngörülerde bulunabilmek için de geçmişte yaşanan olayları bilmek gerekir.

Bu bilgiden hareketle;

- I. tarihî bilgilerin insanlara yol gösterdiği,
II. tarihin; dün, bugün ve gelecek arasında bağ kurduğu,
III. tarihî gelişmelerin tekrar tekrar yaşandığı

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

11. Türk vatandaşları 2017 yılından itibaren e-devlet üzerinde hizmete açılan "Alt-Üst Soy Raporu"ndan yararlanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşmayı amaçlamış olamaz?

- A) Aile kökenini keşfetmeye
B) Soyağacını oluşturmaya
C) Geçmişten ders çıkarmaya
D) Akrabalık bağlarını tespit etmeye
E) Aile tarihini yazmaya

12. I. Birçok kaynağa başvurma
II. Ortak değerleri önemseme
III. Hümanist bir yaklaşım sergileme

Yukarıdakilerden hangileri doğru bir tarih bilinci oluşturulmasında takip edilecek yöntemler arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

1034798

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 1 1 1 1 1 1
2 1 1 1 1 1 1	2 2 2 2 2 2 2
3 2 2 2 2 2 2	3 3 3 3 3 3 3
4 3 3 3 3 3 3	4 4 4 4 4 4 4
5 4 4 4 4 4 4	5 5 5 5 5 5 5
6 5 5 5 5 5 5	6 6 6 6 6 6 6
7 6 6 6 6 6 6	7 7 7 7 7 7 7
8 7 7 7 7 7 7	8 8 8 8 8 8 8
9 8 8 8 8 8 8	9 9 9 9 9 9 9
10 9 9 9 9 9 9	10 0 0 0 0 0 0
	11 1 1 1 1 1 1
	12 2 2 2 2 2 2
	13 3 3 3 3 3 3
	14 4 4 4 4 4 4
	15 5 5 5 5 5 5
	16 6 6 6 6 6 6
	17 7 7 7 7 7 7
	18 8 8 8 8 8 8
	19 9 9 9 9 9 9
	20 0 0 0 0 0 0

1. “Yetiştirilecek çocuklarımıza ve gençlerimize görecekları tahsilin hududu ne olursa olsun, en evvel ve her şeyden evvel Türkiye’nin istiklaline, kendi benliğine, millî geleneklerine düşman olan unsurlarla mücadele etmek lüzumu öğretilmelidir.”

Mustafa Kemal Atatürk bu sözlerle Türk gençlerinin;

- I. millî tarih,
- II. kültür,
- III. dil

alanlarının hangilerinde bilinçlendirilmesinin önemi-ne vurgu yapmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2. “Neolitik Dönem’de Tarımsal Üretim” konusunu araştıran bilim insanlarından zoologlar, tarımda kullanılan atı; sosyologlar, tarımın toplumda neden olduğu değişimi; mimarlar bunun mesken yapısında neden olduğu değişimi; botanikçiler de yetiştirilen bitki türlerini incelerken tarihçi, bütün bunların zaman içerisinde insanlığı nasıl etkilediğini baktırmıştır.

Bu açıklamada tarihsel düşünceye sahip olmanın bir bireye aşağıdaki özelliklerden hangisini katacağına vurgu yapılmıştır?

- A) Olayları bir bütün olarak değerlendirme
- B) Olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurma
- C) Olaylar karşısında objektif bakış açısına sahip olma
- D) Olayları kaynaklara dayalı inceleme
- E) Olayların günümüze etkisini belirleme

3. “Tarih, milletlerin tarlasıdır. Her toplum, ne ekmişse gelecekte onu biçer.”

Voltaire

Voltaire’nin bu sözünden hareketle,

- I. Toplumların tarihleri birbirini etkiler.
- II. Bugünü anlamak için düne bakılmalıdır.
- III. Tarihî gelişmelerden ders alınmalıdır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

4. **Tarih bilincine ve tarihsel düşünceye sahip bir bireyde aşağıdakilerden hangisinin görülmesi beklenemez?**

- A) Eleştirel ve sorgulayıcı bir anlayışa sahip olması
- B) Kanıtlara dayalı bilgi kullanmayı önemsemesi
- C) Millî ve toplumsal aidiyet duygusunun gelişmesi
- D) Farklı toplumlara karşı empati göstermesi
- E) Olayların sonuçlarını genellemesi

5. Anadolu uygarlıklarına ait Kanatlı Denizati Broşu ve Çingene Kızı Mozaiki, Kültür ve Turizm Bakanlığının diplomatik girişimleri sonucu Türkiye’ye geri getirilmiştir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisine önem verildiğini gösterir?

- A) Kültürel mirasların korunmasına
- B) Uluslararası değerlerin gelişmesine
- C) Turizm faaliyetlerinin yaygınlaşmasına
- D) Görsel sanatlara ilginin artırılmasına
- E) Sosyoekonomik faaliyetlerin çeşitlenmesine

6. Herhangi bir sebepten hafızasını kaybeden bir birey; kendisinin kim olduğunu, ailesini, arkadaşlarını, mesleki tecrübelerini ve gezip gördüğü yerlerin hiçbirini hatırlamayacaktır. Kısacası hayata sıfırdan ve yeni doğmuş gibi başlamak zorundadır. Tarih bilmeyen toplumlarda da bu durum farklı sayılmaz.

Düşüncelerini bu şekilde dile getiren bir tarihçi, tarih bilmenin topluma ve bireye;

- I. geçmişin tecrübesinden yararlanarak ilerleme,
- II. kültürel değerlerin ve çevrenin farkında olma,
- III. asimilasyon faaliyetlerine karşı direnebilme

özelliklerinden hangilerini kazandırmasını beklemektedir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

7. "Tarih tekrardan ibarettir, derler. İbret alınsaydı hiç tekrardan eder miydi?"

Mehmet Âkif Ersoy

Mehmet Âkif Ersoy'un bu sözünü derste okuyan tarih öğretmeni, öğrencilerine aşağıdakilerden hangisini anlatmaya çalışmıştır?

- A) Tarihte deney ve gözlem yönteminin uygulanamayacağı
B) Aynı hataların tekrarlamaması için tarihin bilinmesi gerektiğini
C) Olayların nedenlerinin ve sonuçlarının genellenemeyeceğini
D) Bazı tarihî gelişmelerin tekrarının mümkün olduğunu
E) Geçmiş değerlendirirken objektif olunamayacağını

8. Tarih öğretmeni, öğrencilerini iki gruba ayırmıştır. Sonrasında öğrencilerine, geçmişte yaşanan bir savaşta mücadele eden A ülkesi ile B ülkesi rollerini vermiş ve olaya kendilerine verilen ülkelerin gözüyle bakmalarını istemiştir. Sonrasında A ülkesinin gözüyle bakan gruba B ülkesinin, B ülkesinin gözüyle bakan gruba da A ülkesinin gözüyle olayı yeniden değerlendirmesini istemiştir.

Tarih öğretmenin yaptığı bu etkinlikte öğrencilerine aşağıdakilerden hangisini kazandırmaya çalıştığı söylenemez?

- A) Objektif değerlendirmede bulunmayı
B) Tarihsel empati kurmayı
C) Geçmiş ile bugünü ilişkilendirmeyi
D) Olayları çok yönlü değerlendirmeyi
E) Tarihsel yorum ve sorgulamayı

9. Ankara'da bir lisede görev yapan tarih öğretmenleri, öğrencilerini yıl içerisinde Birinci TBMM, İkinci TBMM, Anıtkabir, Palas Oteli ve Sakarya Şehitliği Anıtı'na götürme kararı almışlardır.

Buna göre tarih öğretmenlerinin, öğrencilerinde aşağıdakilerden hangisini geliştirmeye öncelik verdiği söylenemez?

- A) Vatan sevgisini
B) Bağımsızlık düşüncesini
C) Fedakârlığı
D) Okuryazarlığı
E) Cesareti

10. John Tosh *Tarihin Peşinde* adlı eserinde tarihçinin görevini "İnceleyeceği çağın insanının kimliğine bürünüp, dünyayı onun gözünden görerek ve mümkün olduğu kadar onun standartlarıyla değerlendirerek o insanın neyi, niçin yaptığını bulmaktır." sözleriyle ifade etmiştir.

John Tosh bu değerlendirmesinde tarihî kitapları okurken ve yorumlarken;

- I. olayın içerisindeki şahsiyetlerle empati kurmak,
II. günümüz değerlerini, geçmişe götürmemek,
III. olayların neden ve sonuçlarını genellemek

durumlarından hangilerine dikkat edilmesi gerektiğine vurgu yapmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

11. Tarih öğrenmenin bireye ve topluma sağladığı faydalar arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Araştırma ve kanıt kullanma becerisinin gelişmesini sağlar.
B) Kültürel mirasın ve genel ahlakın gelecek nesillere aktarılmasını sağlar.
C) Olayların birden çok nedeni ve sonucu olduğunun farkına varılmasını sağlar.
D) Bireyde ve toplumda, millî ve kültürel kimliğin oluşmasını sağlar.
E) Geçmişin değerlendirilmesinde deney ve gözlem yöntemlerinin kullanılmasını sağlar.

1034799

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Tarihî olaylar incelenirken olayın yaşandığı dönemin şartları göz önüne alınmalıdır. Örneğin Fatih Kanunname-si'nde geçen kardeş katli meselesine, bugünün şartlarına göre bakılırsa Fatih Sultan Mehmet yargılanır çünkü insanın kardeşlerini durduk yerde öldürmesi feci bir durumdur. Fakat o günün şartlarına bakılırsa kardeşler arasında iktidar hırsı için edilen kavgalar, devleti gerek iç gerekse dış politikada zora sokmakta ve devletin bekası sorununu ortaya çıkarmaktadır. Bunun çözümü için Fatih Sultan Mehmet, kardeş katli meselesini ortaya atmıştır, denilebilir.

Bu parçaya göre tarihî olaylar ile ilgili,

- Yer ve zaman ilişkisi gözetilmelidir.
- Yaşandığı dönemin değer yargılarıyla ele alınmalıdır.
- Neden-sonuç ilişkisine dayandırılmalıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

2. Tarihin konusunu; zaman içindeki insan faaliyetleri, bu faaliyetleri etkileyen olaylar ve bunların sonucunda ortaya çıkan değişimler oluşturur. Örneğin insanlık tarihinin ilk yıllarında buzulların erimesiyle beraber insanoğlu mağaralardan çıkarak nehir ve göl kenarına yerleşti. Bu durumun sonucunda tarım ve yerleşik hayat başladı. Yerleşik yaşamın sonucunda toprak ve mülkiyet kavramı önem kazandı. İşte bu ve buna benzer gelişmeler, tarihin konusu ve kapsamı içerisinde.

Bu bilgiye göre tarihle ilgili,

- Konusunu insan eylemlerinin oluşturur.
- İnsanı etkileyen olayları da kapsar.
- Olayların nedenlerini ve sonuçlarını inceler.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

3. Tarihî olayların tek bir nedene bağlı olarak incelenmesi, araştırmacıyı çoğu zaman yanlış sonuçlara götürülebilir. Bu yüzden bir tarihinin, olayları çok yönlü değerlendirmesi gerekir.

Buna göre konuların çok yönlü araştırılmasının tarih bilimine;

- güvenilirlik,
- özellik,
- bilimsellik

niteliklerinden hangilerini sağladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) I, II ve III

4. Tarihsel olayların ortaya çıkmasında insanın fikrî ve ruhi yapısının etkisi olmuştur.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisine engel olduğu söylenebilir?

- A) Olaylar üzerine kuralların konmasına
B) Neden-sonuç bağıntısı kurulmasına
C) Yer ve zaman gösterilmesine
D) Olayların tarihlendirilmesine
E) Belge çeşitliliğinin sağlanmasına

5. Tarih, insan topluluklarının meydana getirdiği olayları incelediği için beşerî bilimler içerisinde yer alır. Beşerî bilimler, pozitif bilimlerden farklı bir araştırma yöntemine sahiptir. Pozitif bilimlerde deney ve gözlem metodu kullanılırken beşerî bir bilim olan tarihte, belgelere dayanılarak anlama ve kavrama yöntemi kullanılır.

Bu durumda tarihin aşağıdaki özelliklerden hangisine sahip olması etkili olmuştur?

- A) Belgelere dayalı olması
B) Tekrarlanamaması
C) Neden-sonuç ilişkisine dayanması
D) Yer ve zaman unsurunun olması
E) Objektif değerlendirilmesi

6. John Tosh, *Tarihin Peşinde* adlı eserinde tarihçinin görevini “İnceleyeceği çağın insanının kimliğine bürünüp, dünyayı onun gözlerinden görerek ve mümkün olduğu kadar onun standartlarıyla değerlendirerek o insanın neyi, niçin yaptığını bulmaktır.” şeklinde tanımlamıştır.

Buna göre John Tosh’un tarih bilimiyle ilgili aşağıdakilerden hangisini daha çok vurguladığı söylenebilir?

- A) Tarihî olayların sebep-sonuç ilişkisi içinde olmasını
B) Tarihî olayların belgelere dayandırılmasını
C) Tarihî olayların yaşandığı dönemin koşullarına göre değerlendirilmesini
D) Tarihî olayların yer ve zaman gösterilerek incelenmesini
E) Tarihî bilgilerin aksi yönde bir belge bulunduğu zaman değişebilmesini

7. Tarih, geçmişte yaşamış insan topluluklarının yaşayışlarını ve faaliyetlerini inceleyen bir bilimdir.

Bu tanıma göre aşağıdakilerden hangisinin tarih bilimiyle doğrudan ilişkili olduğu söylenemez?

- A) Köyler B) Paralar C) Depremler
D) Destanlar E) Savaşlar

8. Aşağıda tarihe yardımcı bazı bilim dalları ile ilgili açıklamalar verilmiştir.

- Geçmişte meydana gelen olay ve olguların zamanını tespit ederek sıralar.
- Kazı yolu ile toprak ve su altındaki maddi kalıntıları ortaya çıkarır.
- İnsan ve mekânın karşılıklı etkileşimini araştırır.
- Tarihte devletlerin kullandığı armaları inceler.

Buna göre bu açıklamalar aşağıdaki bilimlerden hangisi ile ilişkilendirilemez?

- A) Kronoloji B) Heraldik C) Filoloji
D) Coğrafya E) Arkeoloji

9. Tarafsızlık, tarihçinin araştırması sırasında birinci görevi olmalıdır.

Buna göre bir araştırmacının araştırma sırasında başvurduğu aşağıdaki yöntemlerden hangisi bu duruma engel oluşturur?

- A) Birçok kaynağa başvurusu
B) Ulusal duygularla hareket etmesi
C) Olayın yaşandığı günün şartlarını dikkate alması
D) Olayın üzerinden belli bir zaman geçmesini beklemesi
E) Yazılı kaynaklara öncelik vermesi

10. Hatice Öğretmen, 9. sınıf öğrencilerine tarih dersinde “Bir devletin ekonomik durumunu anlamak için o ülkenin parasını inceleyen bir tarihçinin hangi bilim dalından yararlanması gereklidir?” sorusunu sormuştur.

Buna göre Hatice Öğretmen’in öğrencilerden aldığı aşağıdaki cevaplardan hangisi doğrudur?

- A) Nümismatik B) Antropoloji
C) Epigrafya D) Etnografya
E) Kronoloji

11. Tarihe yardımcı olan aşağıdaki bilim dallarından hangisi hem tarih öncesi hem de tarihî dönemlerin aydınlatılmasında etkilidir?

- A) Nümismatik B) Paleografya C) Diplomatik
D) Arkeoloji E) Sicilografya

1034800

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Tanım: Tarih; insan topluluklarının yaşayışlarını ve birbirleriyle olan ilişkilerini yer ve zaman göstererek neden-sonuç ilişkisi içerisinde belgelere dayalı, objektif olarak inceleyen bir bilim dalıdır.

Durum: Orta Asya'da yaşayan ve geçimini hayvancılıkla sağlayan Türk toplulukları, iklimin değişimi sonucunda Asya'dan Avrupa'ya doğru göç etmişlerdir. IV. yüzyılda yaşanan bu göç olayı, Avrupa'nın siyasi ve sosyal hayatını değiştirmiştir.

Burak Öğretmen, bu tanım ile durumu verdikten sonra öğrencilerine "Tanımda verilen unsurlardan hangisine durumda değinilmemiştir?" sorusunu sormuştur.

Aşağıdaki öğrencilerden hangisi Burak Öğretmen'in bu sorusuna doğru cevap vermiştir?

- A) Sinan: Yer
B) Canan: Zaman
C) Gözde: Belge
D) Ayfer: Neden-sonuç ilişkisi
E) Doğan: İnsan ilişkileri

2. Alman tarihçi Leopold van Ranke'nin "Araştırdığı döneme kendini götürebilen insan tarihçidir." sözüne bakılarak bir tarihçinin aşağıdaki bilimlerin hangisinden yararlanması, tarihsel olayların doğru değerlendirilmesine katkı sağlar?

- A) Kronoloji
B) Paleografya
C) Nümismatik
D) Heraldik
E) Sicilografya

3. Fernand Braudel, tarih için "Tarih, çevremizi saran ve bizi meşgul eden bugünün kaygı, sıkıntı ve sorunları adına geçmiş zamanların sorgulanmasından başka bir şey değildir." demiştir.

Fernand Braudel'in bu sözlerinden hareketle;

- I. bugünün dünden bağımsız olmadığı,
II. dünün sonuçlarının bugün yaşandığı,
III. sorunların nedeninin geçmişte yattığı

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

4. Bir olayın tarih biliminin kapsamı içerisine girebilmesi için aşağıdakilerden hangisi bir zorunluluk taşımaktadır?

- A) Tekrarlanabilir olması
B) Zamanının doğru bilinmesi
C) İnsan ilişkilerini kapsamı
D) Olayın üzerinden belli bir zaman geçmesi
E) Sebep-sonuç ilişkisinin kurulabilmesi

5. Tarihî olaylar süreklilik gösterir; bir olayın sonucu, kendisinden sonraki bir olayın sebebini oluşturabilir. Bu durum, tarih araştırmalarında ---- zorunlu kılmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi daha uygundur?

- A) yer göstermeyi
B) objektif olmayı
C) neden-sonuç ilişkisi kurmayı
D) birçok kaynağa başvurmayı
E) belge toplamayı

6. Günümüzde tarafsızlığı amaç edinen tarihçi, belgelere dayanarak hareket eden ve objektifliği ilke edinen kişidir.

Bu bilgilere göre bir tarihçinin araştırmasında kullandığı aşağıdaki kaynaklardan hangisi objektifliği sağlama konusunda diğerlerinden daha zayıf bir kaynaktır?

- A) Takvimler
B) Antlaşmalar
C) Mektuplar
D) Destanlar
E) Fermanlar

7. Tarih biliminde araştırmacının en önemli malzemesi kaynaklardır. Kaynaklar, oluşum zamanına göre birinci el ve ikinci el olmak üzere ikiye ayrılır. Birinci el kaynaklar, olayın geçtiği dönemde oluştuğu için kaynak değeri açısından daha önemlidir. İkinci el kaynaklar ise birinci el kaynaklar dikkate alınarak oluşturulur.

Bu bilgilere göre aşağıdaki malzemelerden hangisi ikinci el kaynak özelliği taşımaktadır?

- A) Fatih'in fermanı B) Kadeş Barışı
C) Hitit anaları D) Lidya paraları
E) Ders kitapları

8. Tarihsel olayları, belli bir zaman aralığında değerlendirmek tam bir değerlendirme yapmak için yeterli değildir. Bazı tarihî olaylar, meydana geldikleri dönemin yanında daha sonraki dönemleri de etkilemiştir.

Bu duruma;

- I. yazının icadı,
II. Kavimler Göçü,
III. Hristiyanlığın doğuşu

durumlarından hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

9. Tarihsel bir olayı objektif olarak değerlendirebilmek için tarihçi;

- I. farklı kaynaklara eleştirel bir gözle bakma,
II. tarihsel bilgileri genelleme,
III. olayı, geçtiği dönemin şartlarına uygun değerlendirme

- yöntemlerinden hangilerine başvurmalıdır?**
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

10. Tarih bilimi açısından yazıların tür ve şekillerinin bilinmesi önemlidir. Yazıların tür ve şekilleri; toplulukların akrabalık ilişkileri, kullanıldığı dönem ve bölge hakkında bazı ipuçları verebilir.

Bu bilgilere ulaşmak için tarihçi aşağıdaki bilimlerin hangisinden yararlanmalıdır?

- A) Kronoloji B) Paleografya C) Epigrafya
D) Nümismatik E) Heraldik

11. "Atatürk'ün Samsun'a çıkışı" hakkında araştırma yapmak isteyen bir tarihçi bu araştırmasında aşağıdaki malzemelerden hangisini kaynak olarak kullanamaz?

- A) Gazete haberleri B) Fotoğraflar
C) Zabit tutanakları D) Arşiv kayıtları
E) Şeriye sicilleri

12. Tarihî kaynaklar içerisinde yazılı kaynaklar, diğer kaynaklara nazaran daha kesin bilgiler verir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi tarih biliminin yazılı kaynakları arasında gösterilemez?

- A) Biyografi B) Şecere C) Mühür
D) Menkıbe E) Seyahatname

1034801

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 (A) (B) (C) (D) (E) 11 (A) (B) (C) (D) (E)
2 1 1 1 1 1 1	2 (A) (B) (C) (D) (E) 12 (A) (B) (C) (D) (E)
3 2 2 2 2 2 2	3 (A) (B) (C) (D) (E) 13 (A) (B) (C) (D) (E)
4 3 3 3 3 3 3	4 (A) (B) (C) (D) (E) 14 (A) (B) (C) (D) (E)
5 4 4 4 4 4 4	5 (A) (B) (C) (D) (E) 15 (A) (B) (C) (D) (E)
6 5 5 5 5 5 5	6 (A) (B) (C) (D) (E) 16 (A) (B) (C) (D) (E)
7 6 6 6 6 6 6	7 (A) (B) (C) (D) (E) 17 (A) (B) (C) (D) (E)
8 7 7 7 7 7 7	8 (A) (B) (C) (D) (E) 18 (A) (B) (C) (D) (E)
9 8 8 8 8 8 8	9 (A) (B) (C) (D) (E) 19 (A) (B) (C) (D) (E)
10 9 9 9 9 9 9	10 (A) (B) (C) (D) (E) 20 (A) (B) (C) (D) (E)

1. Bir tarihçinin çalışma alanı, geçmişte yaşamış olan insan topluluklarının meydana getirdiği faaliyetlerdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir tarihçinin doğrudan araştırma alanına girmez?

- A) Mısır Piramitleri B) Yenisey Yazıtları
C) Efes Antik Kenti D) Astım Mağarası
E) Hitit Yıllıkları

2. Mısırlıların kullanmış oldukları hiyeroglif yazı ile Feniye alfabesinin ortak yönlerini ortaya çıkarmaya çalışan bir bilim insanının aşağıdaki bilimlerden hangisi ile **daha yakın** ilişki içerisinde olması gerekir?

- A) Paleografya B) Arkeoloji
C) Nüsmatik D) Etnografya
E) Epigrafya

3. Tarihî kaynaklar, belli bir sınıflandırmaya dâhil edildiğinde, Osmanlı tarihi hakkında araştırma yapan bir akademisyenin aşağıdaki kaynak türlerinden hangisini kullanmasının araştırmasını başarıya ulaştırmasında **diğerlerinden daha az** etkili olduğu söylenebilir?

- A) Sözlü kaynaklar
B) Yazılı kaynaklar
C) Görsel kaynaklar
D) Arkeolojik bulgular
E) Sesli kaynaklar

4. Orta Asya'da Türkler, boylar federasyonu şeklinde yaşamıştır. Boyun başında bulunan bey, boy ile ilgili son sözü söyleme hakkına sahiptir. Tek eşliliğin yaygın olduğu Türk aile yapısında kadın son derece değerliydi. Hatunlar, eşleri olan boy beylerinin yanında yönetime katılabilir, elçi gönderebilir ve antlaşma imzalayabilirdi.

Orta Asya Türk tarihi ile ilgili bu bilgiler aşağıdaki tarihe yardımcı bilim dallarından hangisi ile **daha çok ilgilidir?**

- A) Epigrafi B) Sosyoloji C) Coğrafya
D) Filoloji E) Diplomatik

5. Tarihî olayların zamana göre tasnif edilmesi;

- I. konu bütünlüğünün bozulması,
II. önceki konuların kapsam dışı kalması,
III. olayların sonuçlarına tam olarak ulaşamaması

durumlarından hangilerinin ortaya çıkmasına neden olur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

6. Aşağıdakilerden hangisine bakılarak birbirini izleyen iki tarihî olaydan birinin, diğerinin devamı olduğu söylenebilir?

- A) Olayların aynı yerde geçmesi
B) Olayların sonuçlarının aynı olması
C) Önceki olayların sonuçlarının, sonrakinin nedenlerini oluşturması
D) İki olay arasında birçok ortak noktanın bulunması
E) Olayı gerçekleştiren kişilerin birbirini tanıyor olması

7. Tarihçiler, araştırmalarını kendi yaşadıkları dönemde yaptıkları için geçmişini değil, geçmişten artakalan ve günümüze ulaşabilen izleri yorumlar. Bu durum da tarihin objektif olarak değerlendirilmesini zorlaştırmıştır.

Buna göre tarihçilerin, araştırmalarında;

- I. birinci el kaynaklara ulaşmak,
- II. tarihsel empati kurmak,
- III. diğer bilimlerden yardım almak

faaliyetlerinden hangileri objektif değerlendirmede bulunmasına katkı sağlamıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

8. Bir milleti bilimsel açıdan araştırarak yakından tanımak için ilk önce onun nasıl bir toplumsal yapıya sahip olduğunu araştırmak gerekir. Toplumsal yapıları meydana getiren unsurlar arasında en önemlilerinden biri de toplumların yaşadıkları bölgelerdir.

Bu bilgilere göre tarihçi, araştırmalarında aşağıdaki bilimlerden hangisine öncelik vermelidir?

- A) Kronoloji   B) Coğrafya   C) Nümismatik
D) Heraldik   E) Paleografya

9. Bir olayın tarihî bir olay kapsamında değerlendirilebilmesi için olayın üzerinden belli bir zaman geçmesini beklemek gerekir.

Bu durumun öncelikle aşağıdakilerin hangisi üzerinde etkili olduğu söylenebilir?

- A) Olayların sınıflandırılması
B) Objektifliğin sağlanması
C) Ulusal değerlerin öne çıkarılması
D) Birinci el kaynaklara ulaşılması
E) Farklı düşüncelere ulaşılması

10. "Körfez Savaşı'nın çıkmasını bir tarihçi sadece siyasi nedenlerle açıklayamaz. Çünkü Körfez Savaşı bir petrol savaşısıdır, bir toplumsal çatışma savaşısıdır." **diyen bir kişi tarihî olayların aşağıdaki yönlerinden hangisine vurgu yapmıştır?**

- A) Değişebilir olduğuna
B) Tekrarlara yer vermediğine
C) Yer ve zaman gösterdiğine
D) Çok yönlü olarak meydana geldiğine
E) Neden-sonuç ilişkisi kurduğuna

11. Hititlerin Mısırlılarla imzaladığı Kadeş Barışı hakkında araştırma yapan bir bilim insanının aşağıdaki bilim dallarından hangisinin uzmanına başvurması bir zorunluluk değildir?

- A) Arkeoloji   B) Filoloji   C) Diplomatik
D) Nümismatik   E) Paleografya

12. Tarihsel bir araştırmanın daha güvenilir olmasını sağlamak için;

- I. yazılı kaynaklara öncelik verme,
- II. olay yerinde inceleme yapma,
- III. kaynakları tenkit etmeden kullanma

yöntemlerinden hangilerine başvurulması gerekir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

1034802

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0 0	1 (A) (B) (C) (D) (E) 11 (A) (B) (C) (D) (E)
2 1 1 1 1 1 1 1	2 (A) (B) (C) (D) (E) 12 (A) (B) (C) (D) (E)
3 2 2 2 2 2 2 2	3 (A) (B) (C) (D) (E) 13 (A) (B) (C) (D) (E)
4 3 3 3 3 3 3 3	4 (A) (B) (C) (D) (E) 14 (A) (B) (C) (D) (E)
5 4 4 4 4 4 4 4	5 (A) (B) (C) (D) (E) 15 (A) (B) (C) (D) (E)
6 5 5 5 5 5 5 5	6 (A) (B) (C) (D) (E) 16 (A) (B) (C) (D) (E)
7 6 6 6 6 6 6 6	7 (A) (B) (C) (D) (E) 17 (A) (B) (C) (D) (E)
8 7 7 7 7 7 7 7	8 (A) (B) (C) (D) (E) 18 (A) (B) (C) (D) (E)
9 8 8 8 8 8 8 8	9 (A) (B) (C) (D) (E) 19 (A) (B) (C) (D) (E)
0 9 9 9 9 9 9 9	10 (A) (B) (C) (D) (E) 20 (A) (B) (C) (D) (E)

1. İnsanlığın ortaya çıkışıyla birlikte insanın karşılaştığı en temel sorunlardan biri, zamanı anlamlandırmak olmuştur.

İnsanın bu durumu sorun etmesinde;

- I. ekonomik faaliyetleri planlama,
- II. geçmişi anlamlandırma,
- III. dinî hayatı düzene koyma

unsurlarından hangilerinin etkisinden söz edilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2. Tarih araştırmalarında geçmişte yaşanan her türlü gelişmenin ay veya güneş yılı esaslı takvimler kullanılarak zamanının tespit edilmesi ve kronolojik olarak sıralanması, tarihçiler tarafından önemsenen bir durumdur.

Tarihçileri bu davranışa iten sebepler arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurmak
- B) Geçmişin tarihsel sürekliliğini algılamak
- C) Olayları, yaşandığı döneme göre değerlendirmek
- D) Tarihî şahsiyetlerin şartları ile empati kurmak
- E) Geçmişin tekrarını mümkün kılmak

3. Tarihçilerin araştırmalarında kullandığı kaynaklara, geçmişte insanların başlarından geçen olaylar yaşanırken bıraktığı her türlü materyal dâhil edilebilir.

Buna göre bir materyalin tarihçiler tarafından kaynak değeri taşıması için aşağıdaki şartlardan hangisini öncelikli olarak taşıması gereklidir?

- A) İnsanlar tarafından meydana getirilmesi
- B) Taş ve metal gibi maddelerle yapılması
- C) Üzerinde yazı ve işaretlerin olması
- D) Yerleşik toplumlardan kalması
- E) Günümüze yakın bir zamanda ortaya çıkması

4. Tarih araştırmalarının bilimsel nitelik kazanması için dikkat edilmesi gereken unsurlar arasında aşağıdaki-lerden hangisinin yer alması beklenmez?

- A) Farklı türde kaynakların kullanılması
- B) Tarihî bilgilerin tasnif edilip sistemleştirilmesi
- C) Siyasi ve askerî gelişmelerin konu edinilmesi
- D) Tarihî gelişmelerin yer ve zamanının belirtilmesi
- E) Kaynakların güvenilirliğinin tenkit edilmesi

5. Tarihin akışını, rastlantı belirlemez. Her devletin doğuşuna, varlığını sürdürmesine ve yıkılışına yol açan genel nitelikte maddi ve manevi nedenler vardır. Bütün rastlantılar bu nedenlere bağımlıdır; eğer bir meydan savaşı, bir devletin yıkılmasına tek başına neden olmuşsa bu ancak devleti bir tek savaşla yıkılacak duruma getirmiş olan nedenlerle açıklanabilir.

Buna göre tarihî gelişmelerle ilgili;

- I. birden çok neden ve sonucunun olabileceği,
- II. meydana gelmesinin öngörülebileceği,
- III. değerlendirmelerinde objektif olunamayacağı

ifadelerinden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. Tarihçiler, Göbeklitepe kazılarına kadar insanların tarımsal üretim ve yerleşik hayatla birlikte inanç sisteminin ortaya çıktığı yönünde bilgi sahibiydi. Kazılardan sonra insanların avcı toplayıcı olduğu dönemlerde bile inanca sahip olduğu ve dinî yapılar inşa ettiği bilgisi ortaya çıktı.

Bu bilgilerden hareketle tarih bilimi ile ilgili aşağıdaki-lerden hangisi söylenebilir?

- A) Mutlak doğru anlayışına sahip olmadığı
- B) Deney ve gözlem yapmaya uygun olduğu
- C) Araştırmalarında tarihî devirlere önem verdiği
- D) Tarih öncesi çağların araştırılmasına öncelik verdiği
- E) Her araştırma sonrası var olan bilgilerin değiştiği